

GLOBALLASHUV SHAROITIDA TA'LIMNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI**Ergashev Omonillo Lutfullo o'g'li****Tashkent International University of Education magistranti****<https://doi.org/10.5281/zenodo.16924793>**

Globallashuv zamonaviy dunyoda axborot almashinuvini tezlashtirib ta'lim ahamiyatini oshirdi. Mediata'lim insonlarni axborotlar oqimini tanib olish, ularni tanqidiy baholash va foydali ma'lumotlarni ajratib olish qobiliyatiga ega qiladi. Zamonaviy sharoitda nafaqat ta'lim tizimining, balki butun jamiyatning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Biroq, globallashuv jarayonlari mediata'limni rivojlantirishda yangi imkoniyatlar bilan birga bir qator muammolarni ham keltirib chiqardi. Ushbu maqolada globallashuv sharoitida mediata'limni rivojlantirishning dolzarb masalalari, muammolari va istiqbollari tadqiq etiladi. Globallashuv zamonaviy dunyoda axborot almashinuvini tezlashtirib, ta'limning ahamiyatini oshirdi. Insonlarni axborotlar oqimini tanib olish, ularni tanqidiy baholash va foydali ma'lumotlarni ajratib olish qobiliyatiga ega qiladi. Zamonaviy sharoitda mediata'lim nafaqat ta'lim tizimining, balki butun jamiyatning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Globallashuv jarayoni zamonaviy madaniyatning ko'plab murakkab masalalariga, shu jumladan zamonaviy jamiyat a'zolarining suvereniteti muammosiga ta'sir qiladi. Tadqiqotchilar tomonidan qayd etilgan quyidagi faktga e'tibor qaratamiz. Iqtisodiyotning barcha sohalarining globallashuvi va "yangi, tobora kuchsizroq va kam resursli" siyosiy mustaqil "hududiy tuzilmalar"ning "qizg'in" bo'linishi... o'zaro bog'liq hodisalar bo'lib, bir-birini bir-biriga bog'laydi va mustahkamlaydi". Aftidan, bu zamonaviy madaniyatdagi mafkuraviy shakllanishlar sohasida ham kuzatilmoqda. Asl shakllanishlar dominant massa yo'nalishidan "avtonomlashtirishga" moyildirlar. Yoshlar subkulturalari deb ataladigan holatda, bu muammo alohida soya oladi. Globallashuv jarayoni sohalarning integrasiyalashuv jarayonini ham tezlashtirdi. Taraqqiyotning juda tez sur'atlar bilan kechishi soha va tarmoqlarning uyg'un holda faoliyat olib borishlarini taqazo qilmoqda. Jamiyat taraqqiyotini va kishilarning turmush tarzidagi yuksalishlarni fan, ta'lim va ishlab chiqarishning faol integrasiyalashuv isiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Integrasiyalashuv jarayonining zamonaviy usullaridan biri, shubhasiz, klaster yondashuvi ekan, uni ilmiy-pedagogik muammo sifatida tadqiq qilish, uning samarador usul ekanligini ilmiy asoslash va amaliyotga joriy etish mexanizmlari bo'yicha ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqish milliy pedagogikamizning bosh masalalaridan biri bo'lib turibdi. Bu borada xorijiy mutaxassislar tomonidan olib borilgan tizimli tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, bu tushuncha xo'jalik faoliyati bilan bog'liq bo'lgan sub'yektlarning elementlari o'zaro aloqada va bog'liqlikda bo'lgan va muayyan maqsadlarga erishish uchun birgalikda faoliyat yuritadigan yagona tashkiliy tuzilmaga birlashishni anglatadi. Zamonaviy klasterlar, odatda, ilm-fan, ta'lim va ishlab chiqarish sub'yektlarini o'zida jamlaydi va iqtisodiy barqaror global tarmoqni hosil qiladi. SHuning uchun klasterlarning yagona tashkiliy tuzilmalarini yaratishda innovasion yondashuvlarni amalga oshirish ko'zda tutiladi.

Xulosa: Har qanday madaniyatni tanqid qilishning asosiy muammolaridan biri bu madaniyatning o'zi nuqtai nazaridan emas, balki uni baholashning shubhaliligidir. Yoshlarning muqobil mafkurasini tanqid qilish bilan bog'liq vaziyat, uning salbiy mulohazalarga yo'l qo'ymasligi (chunki kontrmadaniyat harakati o'zini kontrmadaniyat deb e'lon qiladi, tanqid esa madaniydir) va bundan manfaatdor emasligi bilan yanada og'irlashadi: yoshlarning madaniy isyoni to'xtaydi, uning "rivojlanishi" va "evolyutsiyasi" lahzalarida u vaqt g'oyasini progressiv rivojlanish sifatida qabul qilmaydi. Shu sababli, kontrmadaniyat

harakatlarining barcha ta'riflarida, ular haqida faqat hamdardlik tarafdorlari yoki tez ta'sirlangan muxoliflar qiziqish bilan yozishlari bilan shug'ullanish kerak. Muxoliflar, qoida tariqasida, yoshlarni "prinsipsiz"likda qoralaydilar, bu yosh isyonchilarning tanqidchilar uchun maqbul bo'lgan g'oyalar tashuvchisi va qadriyatlar himoyachisi sifatida harakat qilishdan namoyishkorona rad etishini anglatadi. Prinsipsizligi uchun tanbeh odatda yosh alternativchilar g'oyalarini rad etish bilan birga keladi. Ba'zan an'anaviy madaniyatning inkor etilayotgan tamoyillarini sanab o'tishning o'zi ular tasdiqlagan tamoyillarni sanab o'tadi. Agar shunga qaramay baho berishdan o'zini tiyadigan bo'lsak, bu holatda yoshlar harakati u yoki bu darajada haqiqatan ham yosh ongning mafkuraviy beqarorligini, to'g'rirog'i, mafkuraviy noo'rirligini ochib berishini ko'rish mumkin.

References:

Используемая литература:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Бауман З. Глобализация: последствия для человека и общества. - М.: МИР, 2019.
2. Исмадова, Д. Т. (2020). Ота-оналик маъсулиятининг фарзандлар тарбиясига психологик таъсири. *Oriental Art and Culture*, 1(3), 452-456.
3. Жуманиёзова Н.С. Ўзбекистонда таълим тизими шаклланишининг тарихий асослари // Илм сарчашмалари. - Ургенч, 2020. - №3. - Б. 49-54. (09.00.00; №17).
4. Жуманиёзова Н.С. Таълим тизимида талаба-ёшларда танвддий тафаккур қобилятини шакллантириш // Глобаллашув шароитида тинчлик ва бар;арорликка тахдид солувчи гоъвий, мафкуравий ва ахборот хуружларига ;арши курашишнинг замонавий усуллари яратиш: Республика илмий-амалий конференцияси материаллари. - Тошкент, 2023. - Б.204-207.